

ANALÝZA

10. 4. 2012

VÝVOJ INDEXŮ SPOTŘEBITELSKÝCH CEN V 1. ČTVRTLETÍ 2012

Spotřebitelské ceny vzrostly v 1. čtvrtletí 2012 proti 4. čtvrtletí 2011 o 2,5 %, což byl nejvyšší mezičtvrtletní růst od 1. čtvrtletí 2008. Meziročně vzrostly ceny v 1. čtvrtletí 2012 o 3,7 %, tj. nejvíce od 4. čtvrtletí 2008.

Vývoj spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí ovlivnil rozhodujícím způsobem měsíc leden, ve kterém vzrostly spotřebitelské ceny meziměsíčně o 1,8 % zejména v důsledku zvýšení snížené sazby DPH z 10 % na 14 %. Dopad této změny na meziměsíční úhrnný přírůstek indexu spotřebitelských cen v lednu představoval podle orientačního propočtu ČSÚ zvýšení o 1,1 procentního bodu. Zvýšení sazby DPH se projevilo zejména v oddílech potravin a nealkoholické nápoje, zdraví a částečně bydlení a doprava. Kromě toho došlo v lednu i ke zvýšení čistého nájemného, cen energií a pohonných hmot. V únoru a březnu byl cenový vývoj standardní s meziměsíčním přírůstkem v obou měsících shodně 0,2 % a byl ovlivňován především dalším růstem cen potravin a pohonných hmot.

Průměrné meziměsíční tempo růstu v 1. čtvrtletí 2012 bylo 0,7 %, v 1. čtvrtletí 2011 pouze 0,3 %. To se projevilo zrychlením meziročního růstu cen v 1. čtvrtletí 2012.

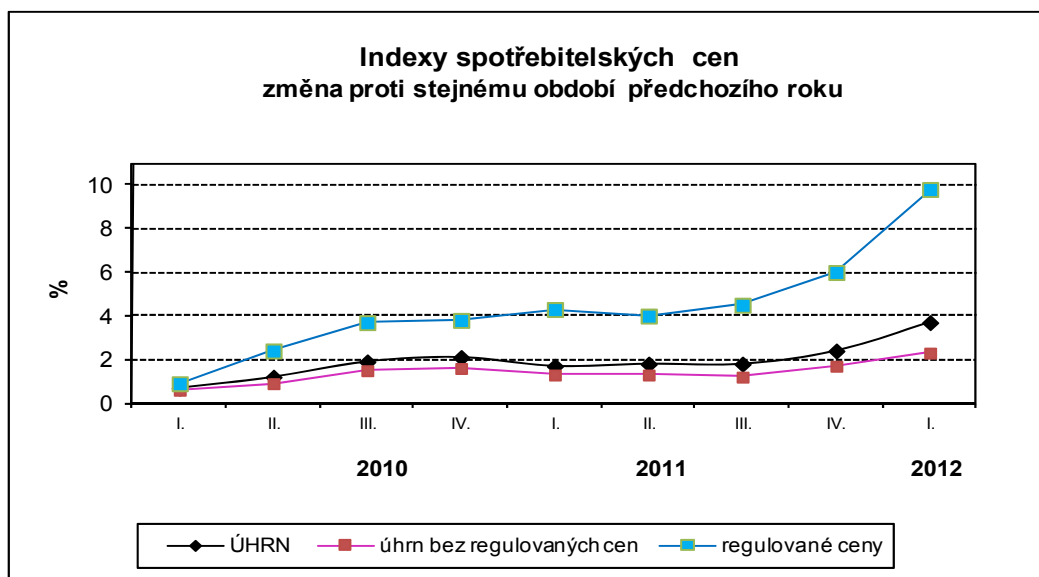
**Indexy spotřebitelských cen
předchozí čtvrtletí =100**

ODDÍL	rok 2011				rok 2012
	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	1. čtvrtletí
ÚHRN	101,2	100,6	100,1	100,5	102,5
Potraviny a nealkoholické nápoje	102,9	101,6	98,5	102,3	105,1
Alkoholické nápoje a tabák	101,5	100,4	101,1	99,8	100,8
Odivání a obuv	96,3	102,7	96,8	103,0	94,5
Bydlení, voda, energie, paliva	101,7	100,3	100,8	100,6	103,8
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	99,6	99,7	99,5	99,7	100,0
Zdraví	100,3	101,1	100,9	101,4	106,2
Doprava	102,2	101,1	100,0	100,5	102,3
Pošty a telekomunikace	100,0	99,9	99,7	99,6	99,6
Rekreace a kultura	100,1	99,5	102,0	97,0	101,3
Vzdělávání	100,2	100,1	100,6	101,2	100,3
Stravování a ubytování	100,4	100,4	100,6	100,5	102,0
Ostatní zboží a služby	100,6	99,7	100,1	100,2	101,5

ANALÝZA

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v **1. čtvrtletí 2012** proti **1. čtvrtletí 2011** o 3,7 %, což bylo o 1,3 procentního bodu více než ve 4. čtvrtletí 2011. V návaznosti na mezičtvrtletní vývoj cen zrychlil meziroční růst cen zejména těch položek spotřebního koše, u kterých se projevil zvýšení sazby DPH a zvýšení regulovaných cen.

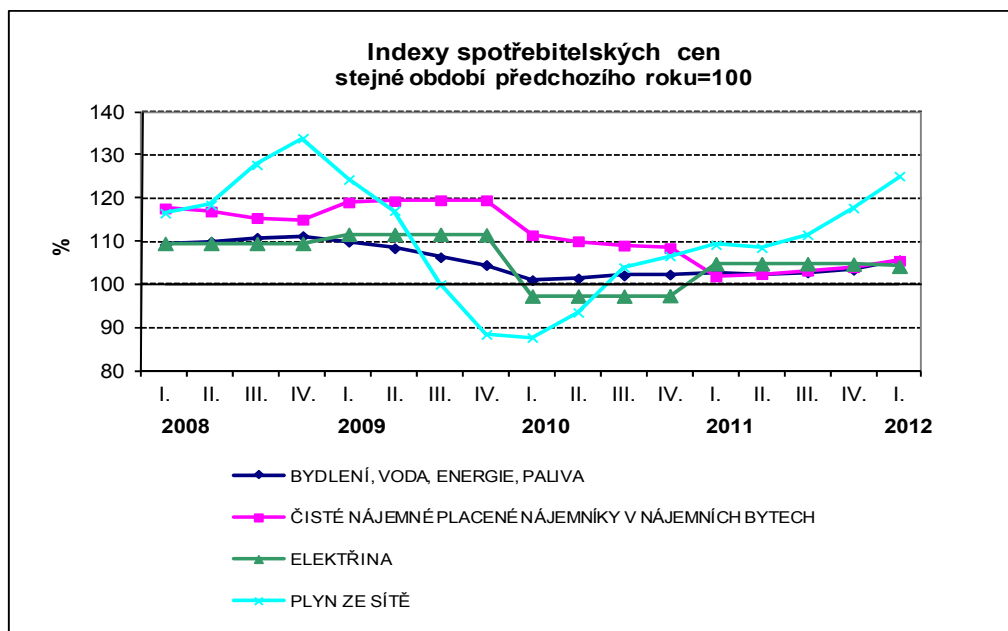
Růst tržních cen zrychlil na 2,3 % (z 1,7 % ve 4. čtvrtletí 2011) a růst regulovaných¹⁾ cen na 9,8 % (ze 6,0 % ve 4. čtvrtletí 2011).

Vývoj regulovaných cen ovlivňovaly ceny v oddíle **bydlení, voda, energie, paliva**, kde ceny zemního plynu vzrostly o 25,1 % (ve 4. čtvrtletí 2011 o 17,7 %). Čisté nájemné se zvýšilo o 5,5 %, z toho regulované o 14,0 % (ve 4. čtvrtletí 2011 o 10,4 %) a tržní o 1,7 % (ve 4. čtvrtletí 2011 o 1,2 %). Cena elektřiny byla vyšší o 4,2 %, což bylo o 0,5 procentního bodu méně než ve 4. čtvrtletí 2011. Důvodem byl mírnější meziměsíční růst cen elektřiny v lednu 2012 (o 4,2 %) než v lednu 2011 (o 4,8 %). Z položek podléhajícím nižší sazbě DPH vzrostly zejména ceny vodného o 11,9 %, stočného o 10,4 %, tepla a teplé vody o 7,4 %.

¹⁾) ceny, které jsou úplně nebo částečně regulovány

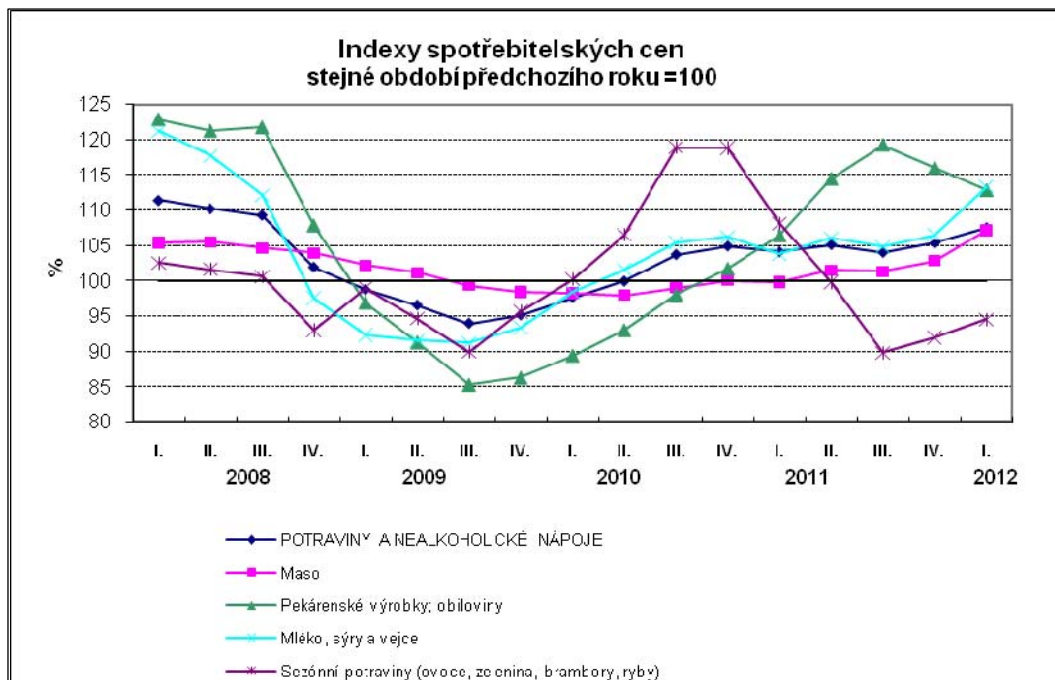
ANALÝZA

K nejvýraznějšímu zrychlení meziročního růstu došlo v 1. čtvrtletí 2012 u oddílů potraviny a nealkoholické nápoje a zdraví především v důsledku zvýšení DPH.

V oddíle **potraviny a nealkoholické nápoje** nastalo zrychlení cenového růstu v různé míře u většiny druhů potravin. Výjimku tvořily ceny pekárenských výrobků a obilovin, olejů a tuků, u kterých pokračovalo zpomalování meziročního růstu započaté již 4. čtvrtletí 2011. Ceny chleba byly vyšší o 17,5 % (ve 4. čtvrtletí o 19,2 %) a ceny běžného pečiva o 19,1 % (ve 4. čtvrtletí o 26,8 %). Podobně ceny cukru vzrostly o 28,6 % (ve 4. čtvrtletí o 33,4 %). U sezónního zboží došlo k dalšímu zmírnění cenového poklesu, které započalo již ve 4. čtvrtletí 2011.

ANALÝZA

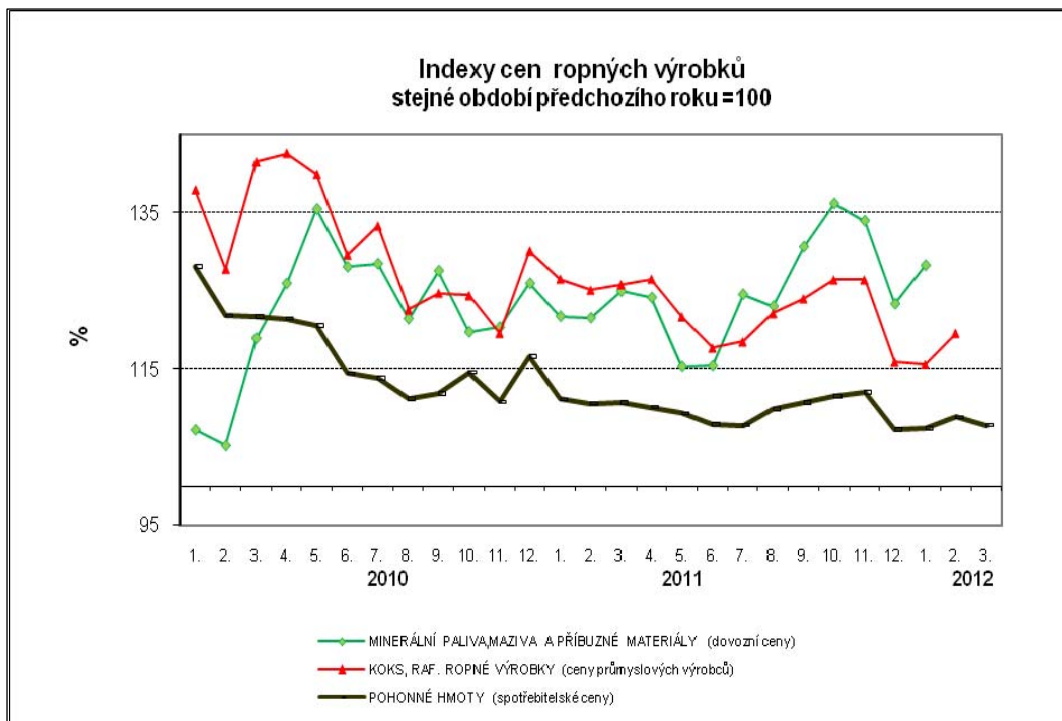

Výrazný růst cen v oddíle **zdraví** způsobilo jednak zvýšení DPH u většiny položek, jednak zvýšení regulačního poplatku za pobyt ve zdravotnických zařízeních ze 60,- Kč/den na 100,- Kč/den od prosince 2011, které se promítlo ve všech třech měsících 1. čtvrtletí 2012.

V oddíle stravování a ubytování vzrostly ceny stravovacích služeb o 3,8 %, z toho ceny ve školních jídelnách o 6,9 %.

Na vývoj cen v oddíle **doprava** působily zejména dva protichůdné jevy. V důsledku zejména zvýšení DPH vzrostly ceny dopravních služeb o 6,7 % (z 2,5 % ve 4. čtvrtletí 2011). Kromě toho vzrostla cena dálniční známky pro rok 2012 o 25,1 %. Na druhé straně se zpomalil meziroční růst cen pohonných hmot v 1. čtvrtletí (přes šest měsíců trvajícím soustavným růstem cen pohonných hmot) na 8,0 % (z 10,2 % ve 4. čtvrtletí 2011). Toto zpomalení bylo způsobeno tím, že se zvedla cenová hladina pohonných hmot v 1. čtvrtletí 2011. Vývoj spotřebitelských cen pohonných hmot ve vztahu k cenám průmyslových výrobců a dovozním cenám ropných výrobků znázorňuje následující graf.

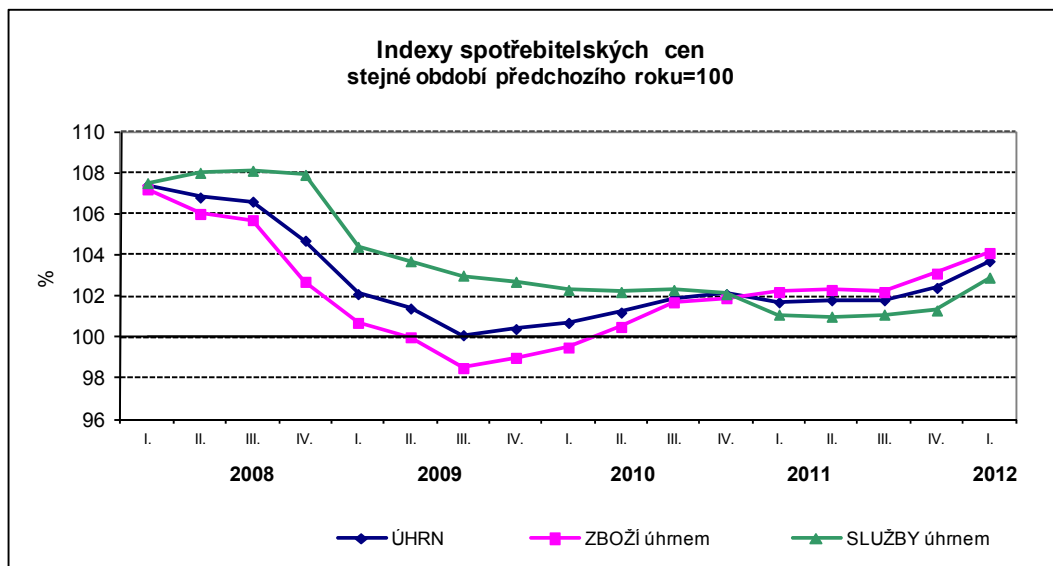
ANALÝZA

Meziroční pokles cen, který se v 1. čtvrtletí prohloubil, pokračoval u oděvů, naopak zmírnil pokles cen přístrojů a spotřebičů pro domácnost, mobilních telefonů, audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat.

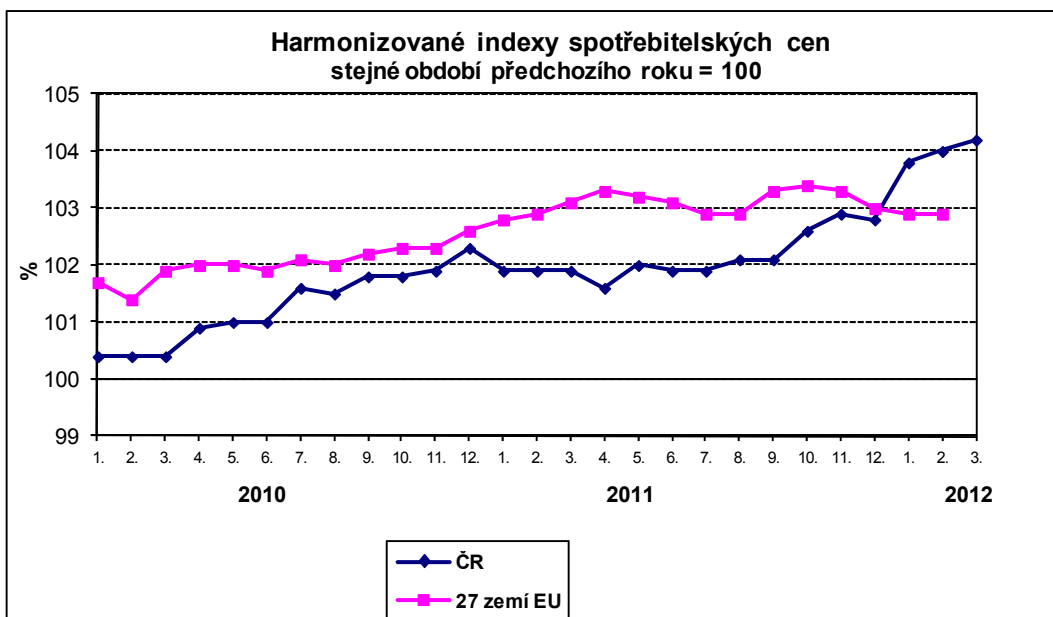
Ceny **zboží úhrnem** vzrostly o 4,1 % (ve 4. čtvrtletí 2011 o 3,1 %) a ceny **služeb** o 2,9 % (ve 4. čtvrtletí 2011 o 1,3 %). Z grafu je patrné, že ceny služeb v roce 2011 rostly po čtyřech letech pomaleji než ceny zboží.

ANALÝZA

Harmonizovaný index spotřebitelských cen v zóně EU 27

Meziroční přírůstek průměrného harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP) 27 členských zemí EU byl podle předběžných údajů Eurostatu v lednu i únoru 2,9 %. V ČR byly tyto hodnoty ve stejných měsících 3,8 % a 4,0 %. Podle předběžných údajů byl přírůstek HICP v ČR v březnu 4,2 %. Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že meziroční HICP v ČR byl dlouhodobě nižší než průměrný HICP ve 27 členských zemích EU, avšak po lednovém skoku spotřebitelských cen se dostaly o cca 1 procentní bod nad průměrnou úroveň EU.

ANALÝZA

Indexy spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí 2012 a v roce 2011

COICOP	Oddíl	Stálé váhy roku 2010 v promíle	2011				2012			
			Stejně období předchozího roku = 100							
			1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	4.čtvrtletí	leden	únor	březen	1.čtvrtletí
0	Úhrn	1000,0	101,7	101,8	101,8	102,4	103,5	103,7	103,8	103,7
	v tom :									
01	potraviny a nealkoholické nápoje	149,8	104,1	105,1	104,0	105,3	107	106,9	108,7	107,5
	z toho:									
01.11	pekárenské výrobky; obiloviny	23,6	106,4	114,4	119,2	116,0	113,1	112,4	113	112,8
01.12	maso	35,1	99,8	101,5	101,3	102,8	107,3	107	106,9	107,1
02	alkoholické nápoje, tabák	96,0	103,8	103,0	102,8	102,8	102,6	101,9	102	102,2
03	odívání a obuv	35,9	96,6	97,9	98,2	98,6	96,9	97	96,2	96,7
04	bydlení, voda, energie, paliva	280,3	102,5	102,4	102,8	103,4	105,5	105,6	105,6	105,6
	z toho:									
04.111	čisté nájemné placené nájemníky v náj. bytech	37,8	101,9	102,4	103,2	104,0	105,7	105,2	105,5	105,5
04.511	elektřina	44,0	104,8	104,8	104,8	104,7	104,2	104,2	104,2	104,2
04.521	zemní plyn	28,6	109,2	108,5	111,5	117,7	125,1	125,1	125,1	125,1
05	bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	58,0	98,8	98,4	98,3	98,5	98,8	99,3	98,6	98,9
06	zdraví	23,1	103,8	102,2	101,9	103,8	110,2	110,1	109,2	109,8
07	doprava	105,0	102,6	102,1	102,9	103,8	103,8	104,1	104	104
	z toho:									
07.221	pohonné hmoty	33,9	110,8	109,1	109,4	110,2	107,4	108,8	107,8	108
08	pošty a telekomunikace	36,1	98,7	99,0	99,5	99,2	99	99,1	98,1	98,7
09	rekreace a kultura	90,4	98,1	97,9	97,7	98,6	99,8	99,7	99,9	99,8
	z toho:									
09.60	dovolená s komplexními službami	18,8	98,6	98,6	98,2	100,8	103,6	102,8	101,6	102,7
10	vzdělávání	7,8	102,2	102,2	102,2	102,1	102,2	102,1	102,1	102,1
11	stravování a ubytování	48,6	101,4	101,2	101,5	102,0	103,2	103,7	103,9	103,6
12	ostatní zboží a služby	69,0	101,2	101,1	100,7	100,6	101,1	101,8	101,8	101,5